

Undersøkelse om justering av kommunegrensene på Austra

Gjennomført av Sentio Research Norge
Mai 2018

Om undersøkelsen

Fylkesmannen i Trøndelag, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland, har fått i oppdrag å komme med en tilrådning til departementet om eventuell justering av kommunegrensene, eventuelt fylkesgrensen på Austra. Undersøkelsen gjennomføres nå etter Stortingsvedtak i 2017 der det er vedtatt av Nærøy og Vikna slås sammen til Nærøysund kommune fra 1.1.2020. Bindal og Leka skal bestå som egne kommuner. Det har også nå i etterkant av Stortingsvedtakene kommet innspill fra innbyggere om at grensene mellom kommunene på Austra bør endres.

Denne undersøkelsen kartlegger holdninger til endring av kommunegrensene på Austra, og hvilke kommuner man i så fall ønsker at Austra skal tilhøre.

Metode

Undersøkelsen ble gjennomført over telefon og består av et utvalg på 92 personer bosatt på Austra. Av disse var 60 personer fra Bindal kommune, 22 personer fra Gutvik i Leka kommune, og ti respondenter var bosatt i Nærøy kommune.

Utvalg og svarprosent

Etter dublettsjekk av telefonnumre utgjorde 155 respondenter hele populasjonen. 92 gjennomførte intervju gir en svarprosent på 59. Av de resterende 63 respondentene har flertallet (37) status som «ukjent», da disse ikke var mulig å nå. 24 respondenter betegnes som «tapte», hvorav de fleste (15) la på, mens de øvrige ikke ønsket å svare enten fordi de mente de ikke var i målgruppen for undersøkelsen (3), nektet på prinsipielt grunnlag (3), ikke hadde tid (2), eller var uinteressert i undersøkelsestema (1). De siste to respondentene utgikk da de viste seg ikke å inngå i målgruppen for undersøkelsen.

Svarprosenten i Bindal kommune og Nærøy kommune er henholdsvis 70 og 82. Det er Leka kommune som har lavest svarprosent i undersøkelsen. Det ble gjennomført 22 intervju blant totalt 57 mulige kandidater (fratrasket dubletter) i Gutvik/Leka. Dette utgjør en svarprosent på 39.

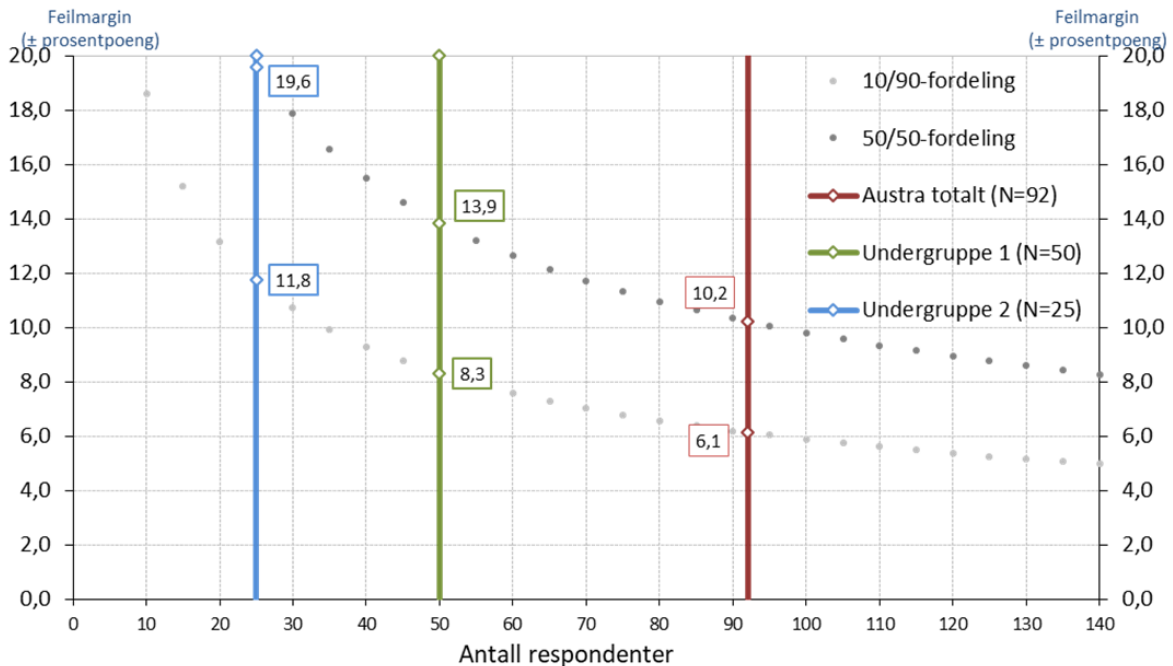
Sammenlignet med telefonundersøkelser generelt, er svarprosenten for Gutvik/Leka høy, selv om den altså er lavere enn i øvrige kommuner i denne undersøkelsen. Hvorvidt frafallet påvirker resultatenes generaliserbarhet til populasjonen avhenger først og fremst av om frafallet er tilfeldig eller systematisk. Dersom frafallet er *systematisk*, vil dette innebære at utvalget ikke gjenspeiler populasjonen ved at enkelte grupper er over- eller underrepresentert. Et *tilfeldig* frafall påvirker derimot ikke generaliserbarhet på samme måte, da sammensetningen i utvalget ikke vil være betydelig annerledes enn populasjonen for øvrig.

Vi kjenner ikke til hvordan populasjonen i Gutvik er sammensatt med hensyn til alle parametre, men har foretatt en sammenligning av kjønns- og aldersfordelingen i utvalget og i populasjonen. Utvalget har en jevn kjønns sammensetning, men yngre personer er noe underrepresentert sammenlignet med populasjonen. Dersom yngre personer i Gutvik har en veldig ulik oppfatning av justering av kommunegrenser enn eldre personer, vil dette gjøre at resultatene i litt mindre grad er gyldige for denne gruppen i kommunen.

Feilmarginer og signifikanstesting

I enhver utvalgsundersøkelse må man operere med feilmarginer for fordelinger (prosentuering). Størrelsen på feilmarginen avhenger av utvalgetes størrelse, og av resultatet i utvalget. Jo mer prosenten som har en bestemt egenskap, nærmer seg 50, dvs. jo mer heterogent utvalget er, desto større feilmargin må vi regne med. I denne undersøkelsen med et utvalg på 92, vil feilmarginene variere fra 6,1 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 10,2 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. Figuren under viser hvordan feilmarginene utvikler seg ved ulike utvalgsstørrelser og fordelinger.

Figur 1: Feilmarginer.

Det er signifikanstestet om resultatene for hver undergruppe er signifikant forskjellig fra motsatsen, for eksempel om menn svarer annerledes enn kvinner, eller om det er forskjeller etter bosted. Dersom en forskjell er statistisk signifikant, kan vi med 95 prosent sikkerhet hevde at den er reell i populasjonen og ikke skyldes tilfeldigheter i utvalget. Vi gjør oppmerksom på at det kan være vanskelig å påvise signifikante forskjeller i små utvalg, og at feilmarginene blir store når resultatene brytes ned på enkeltkommuner og undergrupper.

Tolkning av resultatene

Statistisk signifikans handler også om å generalisere resultatene til den mekanismen som styrer utfallet. Det vil si om forskjellen mellom kommunene skyldes at det er reelle ulike holdninger knyttet til kommunetilhørighet, eller om de kan tilskrives tilfeldigheter. Statistisk signifikanstesting er påvirket av fordelingen av svarene og størrelsen på utvalget. Et lavt antall svar (selv med høy svarprosent), kan gjøre det vanskelig å påvise statistisk signifikante forskjeller. Vår anbefaling i undersøkelser med små utvalg er at man i tillegg til signifikanstesting, ser på de reelle forskjellene i resultatene for å kunne avdekke interessante mønstre og tendenser i materielt. Samfunnsvitenskap er ikke en eksakt vitenskap, og resultater må alltid tolkes med en viss varsomhet og forbehold, spesielt i så små utvalg som det her er snakk om.

Hovedfunn

Flertallet mener det er et behov for å justere kommunegrensene på Austra, og det er stor enighet om at Austra i så fall bør tilhøre én kommune. Innbyggerne i Bindal kommune er mer negative til justering av kommunegrensene enn innbyggere som tilhører kommunene Leka og Nærøy.

Ved eventuell endring av kommunegrensene ønsker hovedvekten av de fra Bindal, og et klart flertall av de som er negative til justering av grensene, at Austra skal tilhøre Bindal. Blant innbyggerne fra Leka, og gjennomgående blant de som er positive til grensejustering, ønsker flertallet at Austra skal tilhøre Nærøysund kommune. Blant de som bor i Nærøy kommune, er det en jevn fordeling mellom antallet som ønsker at Austra skal tilhøre Bindal og Nærøysund kommune¹.

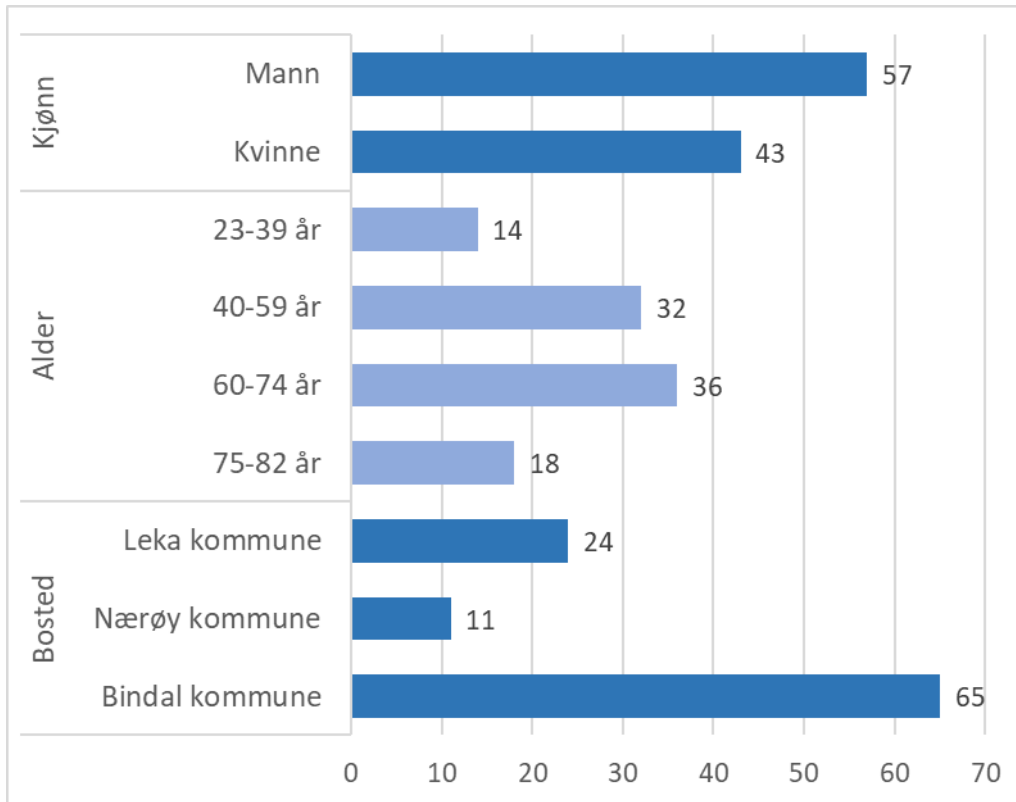
Dersom en grensejustering innebærer at Austra blir en del av *to* kommuner, ønsker flertallet av innbyggerne å tilhøre Bindal kommune. Hovedvekten av innbyggerne i Bindal vil fortsette å tilhøre denne kommunen dersom Austra blir delt mellom to kommuner. Blant de som bor i Leka kommune, vil flertallet tilhøre Nærøysund kommune. Innbyggerne i Nærøy er delt mellom å ønske å tilhøre Bindal og Nærøysund.

¹ Kun ti personer i utvalget kommer fra Nærøy, noe som gjør at resultatet må tolkes med varsomhet.

Bakgrunn

Figuren under viser fordelingen av utvalget på ulike bakgrunnsvariabler. 57 prosent av respondentene er menn, mens 43 prosent er kvinner. Litt over halvparten er 60 år eller eldre (54 prosent), mens 46 prosent er yngre enn 60 år. Flertallet bor i Bindal kommune (65 prosent), mens henholdsvis 24 og elleve prosent er bosatt i kommunene Leka og Nærøy.

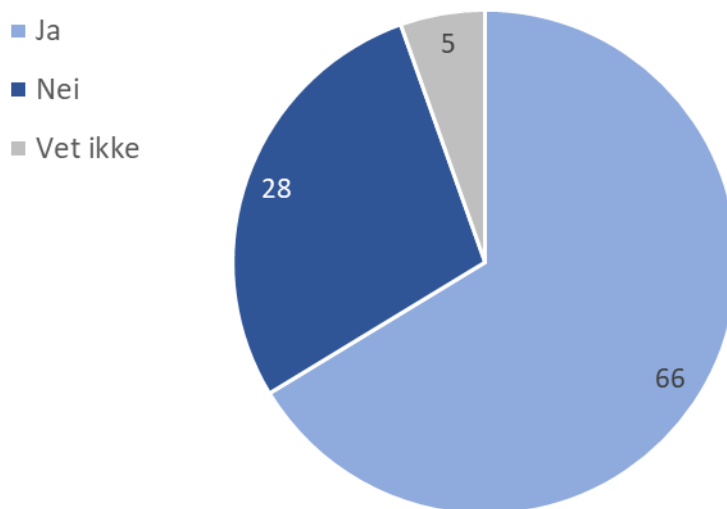
Figur 2: Bakgrunn. Prosent. N=92.

Flertallet er positive til justering av kommunegrensene

To av tre respondenter (66 prosent) mener det er behov for å justere kommunegrensene på Austra. 28 prosent mener det *ikke* er behov for å endre grensene, mens fem prosent ikke har noen formening.

Figur 3: Mener du det er behov for å justere kommunegrensene på Austra? Prosent. N=92.

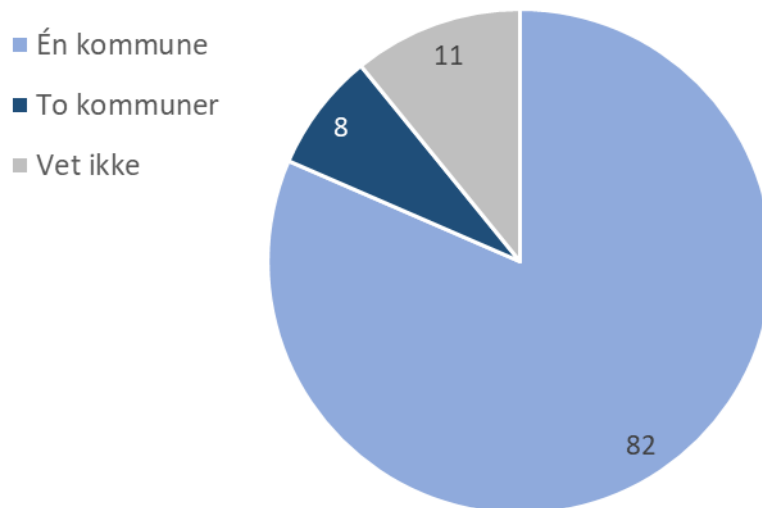
Flere menn enn kvinner er positive til justering av kommunegrensene (73 mot 58 prosent). Flertallet er for en justering av kommunegrensene, uavhengig av alder. De i alderen 60-74 år er imidlertid aller mest for (73 prosent). Andelen som mener det *ikke* er behov for å endre kommunegrensene på Austra, er høyest blant de eldste (75 år og eldre), hvor fire av ti mener dette.

Andelen som mener det er behov for å justere kommunegrensene, er høyest blant innbyggerne i Leka kommune (95 prosent), og lavest blant de som bor i Bindal kommune (53 prosent). 80 prosent av de som tilhører Nærøy kommune, mener kommunegrensene på Austra bør justeres.

8 av 10 mener Austra bør tilhøre én kommune

Totalt 82 prosent mener Austra bør tilhøre én kommune dersom det blir besluttet at kommunegrensene skal justeres. Kun åtte prosent mener Austra bør tilhøre to kommuner, mens elleve prosent ikke har noen formening.

Figur 4: Dersom kommunegrensene på Austra skal justeres, vil vi høre hva du mener. Slik du ser det, bør hele Austra tilhøre ...? Prosent. N=92.

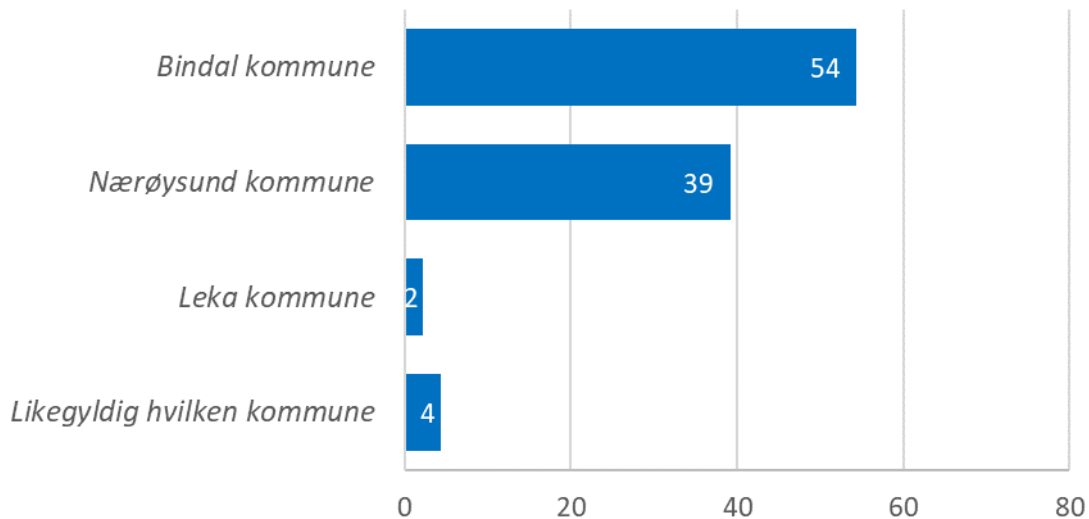

Forskjellene mellom undergruppene er gjennomgående små, og flertallet mener Austra bør tilhøre én kommune – uavhengig av kjønn, alder og bosted. De største andelene som mener Austra bør tilhøre to kommuner, finner vi blant de eldste i utvalget (18 prosent), samt blant de som bor i Nærøy kommune (20 prosent).

Flertallet mener hele Austra bør være en del av Bindal kommune

Dersom Austra skal tilhøre én kommune, foretrekker de fleste at Austra blir en del av Bindal kommune (54 prosent), mens 39 prosent ønsker at Austra blir en del av Nærøysund kommune. Nesten ingen ønsker at Austra skal bli en del av Leka kommune (2 prosent). Fire prosent har ingen formening.

Figur 5: Dersom Austra skal tilhøre én kommune, bør da hele Austra være en del av ...? Prosent. N=92.

Kjønnsforskjellene er små. Det er imidlertid en høyere andel som mener Austra bør tilhøre Bindal kommune, blant de i alderen 23-39 år (85 prosent) enn de eldre (47-52 prosent). Blant de mellom 50 og 74 år er andelen som mener Austra bør være en del av Bindal kommune, lik andelen som mener det bør være en del av Nærøysund kommune (48 prosent).

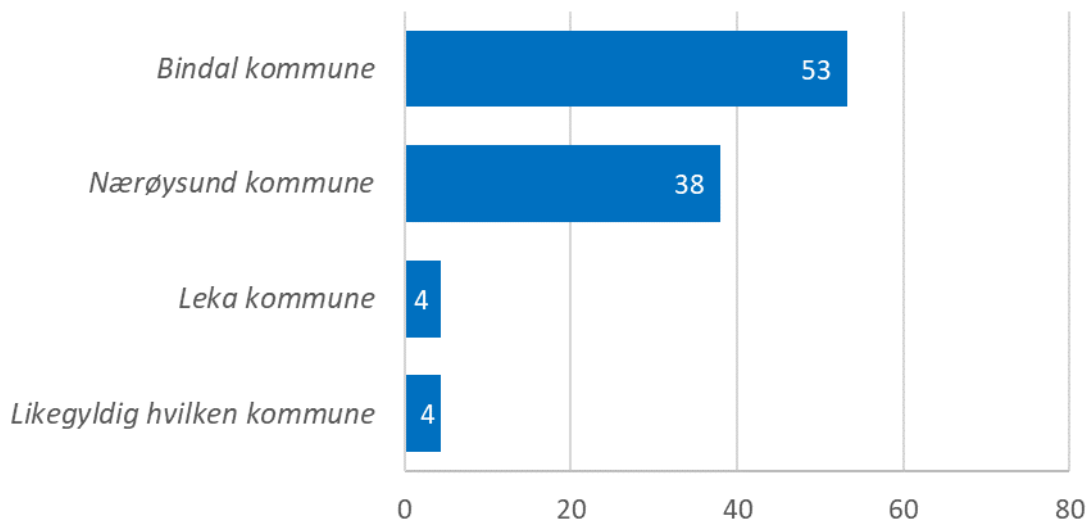
Det er et tydelig mønster at de som bor i Bindal kommune, i størst grad ønsker at Austra skal tilhøre Bindal (68 prosent). Flertallet av innbyggerne i Leka kommune foretrekker at Austra blir en del av Nærøysund kommune (73 prosent), mens de fra Nærøya er jevnt fordelt mellom disse to alternativene.

Det er også relativt store forskjeller mellom de som er positiv og negativ til grensejustering, med tanke på hvilken kommune de vil at Austra skal tilhøre. Blant de som ønsker en justering av grensene, vil omtrent halvparten (52 prosent) at Austra skal bli en del av Nærøysund kommune, mens et mindretall foretrekker Bindal (39 prosent). Blant de som i utgangspunktet mener det ikke er behov for grensejustering, svarer nesten ni av ti at de i så fall ville foretrukket at Austra ble en del av Bindal.

Flertallet av innbyggerne ønsker å tilhøre Bindal kommune

Dersom en grensejustering innebærer at Austra blir en del av *to* kommuner, ønsker flertallet av innbyggerne å tilhøre Bindal kommune (53 prosent), mens 38 prosent vil tilhøre Nærøysund kommune, og kun fire prosent vil tilhøre Leka kommune. Fire prosent stiller seg likegyldig til kommunetilhørighet.

Figur 6: Dersom det blir en endring av dagens grenser på Austra, og dette innebærer at Austra i fremtiden skal tilhøre to kommuner, hvilken kommune ønsker du som innbygger da å tilhøre? N=92.

Kjønns- og aldersforskjellene er nokså små, men det er naturlig nok større variasjoner etter bostedskommune. 67 prosent av innbyggerne fra Bindal vil fortsette å tilhøre denne kommunen dersom Austra blir delt mellom to kommuner, mens 27 prosent vil tilhøre Nærøysund. Blant de som bor i Leka kommune, vil hovedvekten (64 prosent) tilhøre Nærøysund kommune, mens kun 18 prosent vil tilhøre Bindal. Blant innbyggerne i Nærøy vil halvparten tilhøre Bindal og halvparten Nærøysund.

Blant de som er negative til grensejustering, vil 95 prosent tilhøre Bindal dersom Austra blir en del av to kommuner. Dette gjelder kun 34 prosent av dem som er positive til grensejustering. Flertallet av sistnevnte gruppe ønsker å tilhøre Nærøysund kommune (54 prosent).

Har du andre innspill til denne undersøkelsen?

For Bindal sin del så er det den delen Austra, hvis vi blir med i annen kommune, blir det negativt. Ungdomslag som er på Austra, som hele Bindal har bruk av.

Kan bli bedre hvis vi kommer til Nærøyskommune, at de kan greie og opprettholde barnehagen og skolen

Viktig for oss å ha samarbeid sørover, er forlangt å ha samarbeid nordover

Vil tilhøre Nærøykommune. De har bedre økonomi og helsetjenester

At barnetallet legges til grunnlag i Austra. For å ta hensyn til barnehagen vår (har bare en barnehage her)

Austra bør være tilknyttet en kommune og samme fylke

Austra skal tilhøre kommune, uvesentlig om det blir Nærøy eller Bindal

Bindal kommune i Trøndelag

Bindal som en kommune, hele østaby til Nordland fylke

Borkastet med undersøkelse, naturlig sak for Gutvik bli overført til Nærøy

De har hatt en avstemning i hele kommunen om vi skulle fortsette som egen kommune eller sammenslåing. Syns vi skal følge den avstemningen som ble gjort

Dumt at Bindal kommune eventuelt blir delt i to

Flytte Austra til Nærøysund kommune, ser ikke at Bindal og Leka består som selvstendige kommuner i fremtiden

Håpløst å være med Leka, problemer med barnehage og skole

Leka og Bindal er så små, klarer seg ikke alene i fremtiden. Viktig at de blir en større enhet.

Leka tar ikke hånd om de på Gutvik

Nei, ikke annet enn at jeg vil tilhøre den kommunen jeg tilhører i dag

Nærøysund og Leka skal tilhøre Trøndelag fylke

Reversering har skapt mye splittelser

Skal være en kommune, Nærøysund

Skoler og barnehage er et viktig tema

Storkommune og Nærøysund i møtet for tjenester

Svar ganske snart

Usikker på hvordan kommunens fremtid ser ut

Vet ikke

Veldig dumt med tre kommuner, vil ha en kommune

Ønsker at Austra skal tilhøre Bindal, men at Bindalen skal tilhøre Trøndelag fylke som er naturlig. Binder fjorden naturlig.

Ønsker at kommunegrensene skal bestå sånn som det er